

Pridjevi

Pridjevi su riječi kojima se izriče svojstvo predmeta ili pojava. Pridjevi suzuju opseg značenja riječi kojima se pridijevaju, a to su najčešće imenice. Po značenju se pridjevi dijele na **opisne, gradivne i posvojne**.

- **OPISNI (KVALITATIVNI) PRIDJEVI** izriču osobine i odgovaraju na pitanje kakav. Izriču tvarna (prirodna, fizička, materijalna) i netvarna (misaona, duhovna, psihička) svojstva. Na primjer: *sladak, topao, žut, pametan, žalostan...*

- **GRADIVNI (MATERIJALNI) PRIDJEVI** izriču tvarnost, od čega je što napravljeno. Na primjer: *zlatni, drveni, željezni...*

- **POSVOJNI (POSESIVNI) PRIDJEVI** izriču pripadanje. Odgovaraju na pitanje čiji. Na primjer: *bratov, gospodski, majčinski, vučji...*

Pridjeve je po značenju moguće podijeliti na samo dvije skupine; **opisne i odnosne**. **Opisni** su isti kao i u trodijelnoj podjeli, a **odnosni** izriču odnose koje predmeti, bića ili pojave imaju prema kojemu drugom predmetu – oni obuhvaćaju posvojne i gradivne i neke opisne (one koje izriču prostor i vrijeme).

GRAMATIČKA SVOJSTVA:

- pridjevi imaju posebne oblike za **rod, broj i padež**

- po načinu kako određuju imenicu, oblici pridjeva mogu bit **određeni i neodređeni**

- **NEODREĐENI** oblik pridjeva kazuje promjenjive osobine onoga što znače imenice i odgovaraju na pitanje *kakav*.

- ◆ u jednini se sklanjaju kao imenice (imenička promjena) N *star*, G *stara*, D *staru*, A *star(a)*, V *star*, L *staru*, I *starim*

- ◆ u množini se sklanjaju kao određeni pridjevi N *stari*, G *starih*, D *starim(a)*, A *stare*, V *stari*, L *starim(a)*, I *starim(a)*

- ◆ neodređeni oblik pridjeva nemaju:

- ◇ neki neizvedeni pridjevi (*jarki, žarki*)

- ◇ pridjevi koji završavaju na -ći (*brijaći, kupaći*)

- ◇ pridjevi koji određuju imenicu s obzirom na položaj u prostoru i vremenu u kojem se nalazi ili iz kojeg dolazi ono što ona znači (*desni, južni*)

- ◆ u neodređenom obliku pridjev stoji kada je:

- ◇ dio imenskog predikata (*Šešir je lijep.*)

- ◇ dio atributnog skupa – tzv. G svojstva (*medvjedići dobra srca*)

- ◇ u službi predikatnog proširka (*Poslije toga postao je zločest.*)

- ◇ posvojni pridjevi na -ov, -ev, -ljev, -in

• ODREĐENI oblik pridjeva upotrebljava se kada se pridjevom izriče stalna osobina predmeta, odnosno kada se određuje između više stvari različitih osobina ona o kojoj se govori.

◆ sklanjaju se po pridjevsko-zamjениčkoj deklinaciji

◇ jednina m. r. : N *stari*, G *starog(a)*, D *starom(u)*, A *stari/starog(a)*, V *stari*, L *starom(u)*, I *starim*

◇ množina m. r. : N *stari*, G *starih*, D *starim(a)*, A *stare*, V *stari*, L *starim(a)*, I *starim(a)*

◆ dulji padežni oblici (s navescima) upotrebljavaju se:

◇ kada je pridjev u rečenici bez imenice (*Pijanomu se i vlak sklanja.*)

◇ kada sljedeća riječ počinje istim ili sličnim zatvornikom (*bijeloga goluba*)

◇ kada je uz imenicu više pridjeva posljednji je kraći (*hrvatskoga književnog jezika*)

◆ određeni pridjev se upotrebljava:

◇ kada je ispred njega neka pokazna zamjenica (*ovaj lijepi šal*)

◇ kada je pridjev dio vlastitog imena (*Dugi otok*)

◇ kada je pridjev dio stručnog termina (*pravopisni problem*)

◇ kada pridjev završava na *-ći, -ji, -nji, -šnji, -ski/ki*

◇ kada je pridjev u komparativu ili superlativu (*bolji, boljeg*)

KOMPARACIJA PRIDJEVA

Samo opisni pridjevi se kompariraju kroz tri stupnja: **pozitiv**, **komparativ**, **superlativ**.

• KOMPARATIV

◆ tvori se nastavcima:

◇ *-iji* > *topliji, stariji, labaviji...*

◇ *-(j)i* > *krući, suši, skuplji* (jotirani); *vrući, krunji* (nejotirani)

◇ *-ši* > samo tri pridjeva: *lakši, mekši, ljepši*

◆ supletivne oblike imaju: *dobar – bolji, zao – gori, malen – manji, velik – veći...*

◆ neki pridjevi imaju dvojne oblike: *čistiji/čišći, ljeniji/ljenji, slaniji/slanji, dulji/duži...*

• SUPERLATIV

◆ tvori se o komparativa prefiksom *naj-*: *najbolji, najjači, najveći*

PRAVOPISNA PRAVILA:

1. posvojni pridjevi na *-ov, -ev, -ljev, -in* izvedeni od vlastitih imena pišu se velikim slovom (*Markov, Petrin, Čehovljev...*)

2. odnosni pridjevi na *-ski, -ški, -čki, -čki* izvedeni od vlastitih imena pišu se malim slovom (*hrvatski, paški, matoševski...*)

3. odnosni pridjevi od stranih imena:

a. pridjevi od osobnih imena pišu se izgovorno (*šekspirovski*)
b. pridjevi od zemljopisnih imena pišu se izvorno i izgovorno (*newyorški, njujorški*)

4. u komparativu i superlativu krati se *ije* (*ljepši, rjeđi, blijedi*)

Vježbe

1. Napišite komparativ i superlativ

Malen-

Simpatičan –

Ružan –

Lijep-

Kratak-

Dobar –

Loš –

Zao –

Brz –

Strog –

Žut –

Spor –

Slan –

Dug –

2. Prevedite

Jana je mladší než já.

Marko je nejchytřejší kluk ve třídě.

Jsi pomalejší než šnek!

Ty jsi hezčí než ona.

To je nejdelší řeka v ČR.

To je nejmenší město na světě.